

**LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS**

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

2008

TURINYS

1. URBANISTINIS KARKASAS.....	3
1.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	3
1.2. Status quo	3
1.3. Poveikis ekonominei aplinkai	4
1.4. Poveikis socialinei aplinkai.....	4
1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	4
2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA.....	7
2.1 Poveikis teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklos sričiai.....	7
2.2. Poveikis ekonominei aplinkai	7
2.3. Poveikis socialinei aplinkai.....	8
2.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	9
3. RAJONO GAMTINIS KARKASAS IR REKREACIJOS PLĖTOJIMAS	14
3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	14
3.2. Poveikis ekonominei aplinkai	14
3.3. Poveikis socialinei aplinkai	14
3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	15
3.5. Vandens ištekliai.....	15
3.6. Sprendinių poveikio vertinimo lentelė.....	15
4. ŽEMĖS NAUDOJIMAS	17
4.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	17
4.2. Poveikis ekonominei aplinkai	17
4.3. Poveikis socialinei aplinkai.....	18
4.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	18
5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS	21
5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai	21
5.2. Poveikis ekonominei aplinkai	21
5.3. Poveikis socialinei aplinkai	21
5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	22
6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	24
6.1. Įvadas	24
6.2. Lazdijų rajono vertinimas, esant status quo situacijai	24
6.3. Transporto poveikis Lazdijų rajono teritorijos darniam vystymuisi	25
6.4. Poveikis ekonominei aplinkai	25
6.5. Poveikis rajono socialinei aplinkai	26
6.6. Poveikis kraštovaizdžiui ir gamtinei aplinkai	26
6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas.....	27
7. LAZDIJŲ RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	28
7.1. Įvadas	28
7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados	28
7.3. Status quo	28
7.4. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai.....	29
7.5. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai.....	29
7.6. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai	30
7.7. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.....	30
7.8. Sprendinių poveikio įvertinimo santrauka	32
7.9. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti	33

1. URBANISTINIS KARKASAS

1.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Sprendiniai, numatantys urbanistinės sistemos plėtrą, bus įgyvendinami panaudojant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Planavimo sąlygos, išduotos vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais, leis:

- ❑ racionaliau plėtoti gyvenamas vietas, įvertinant jų ribų pokyčius ir perspektyvas numatytas Lazdijų rajono savivaldybės teritorijos Bendrajame plane;
- ❑ sudaryti sąlygas urbanizuotų ir rekreacinės paskirties teritorijų planingam išdėstymui.

Teigiamos Bendrojo plano sprendinių pasekmės laukiamos ir gyvenamųjų vietovių plėtos srityse.

1.2. Status quo

Bendrojo plano koncepcijos rengimo stadijoje buvo pasiūlyta *Status quo* alternatyva, kurios pasekmės urbanistines aplinkai būtų šios:

- ❑ atskiros gyvenvietės toliau chaotiškai mažėtų ar didėtų;
- ❑ tai sudarytų prielaidas sunkiai prognozuojamai aplinkinių teritorijų plėtrai, nes būtų neaiškus jų poreikis;
- ❑ dėl nesuformuluotų prioritetinių nuostatų būtų neįmanoma tiek socialinės, tiek inžinerinės infrastruktūros darni plėtra;
- ❑ netolygus, neatitinkantis poreikių finansinių išteklių paskirstymas Lazdijų rajono vietovėms ir Bendrojo plano įdiegimo priemonių taikymas.

Kryptingos arba aktyvios (decentralizuotos koncentracijos) plėtos alternatyvos pasirinkimas, turėtų mažesnę neigiamą poveikį ekonominei, socialinei, gamtinei aplinkai bei vystymo darnai. Tik įsisamonintas reguliavimas ir priimtų prioritetų tęstinumas užtikrins geriausias galimybes ir sąlygas Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui.

1.3. Poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo Plano urbanistinių sprendinių įgyvendinimo pasekmės sudarys tokias sąlygas:

- Lazdijų rajono teritorijoje tolygiai pasiskirstys gyvenvietės, tai leis užtikrinti tolygią gyvenimo kokybę visoje rajono teritorijoje;
- hierarchiškai plėtojama gyvenamųjų vietovių sistema užtikrins tolygų paslaugų ir pramogų, techninės infrastruktūros prieinamumą;
- Bendrajame plane nustatytos polifunkcinės plėtros teritorijos prie pagrindinių integracijos ašių sudarys galimybes mažesnėmis finansinėmis sąnaudomis ir vieningai jas aprūpinti technine infrastruktūra;
- ekologiškai jautriose, saugomose teritorijose bus remiamas ir plėtojamas ekologinis ir tausojamasis ūkininkavimas, taip bus mažinamas neigiamas poveikis gamtai;
- bus sukurta palanki investicinė aplinka verslo subjektams.

1.4. Poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas sudarys palankias sąlygas:

- miestų, miestelių, kitų perspektyvių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai;
- vietinės reikšmės kelių tinklo tvarkymui ir plėtrai;
- statybų plėtrai šalia perspektyvių gyvenamųjų vietovių ir rekreacinėse teritorijose;
- ūkinės veiklos įvairovės ir kaimo gyventojų užimtumo didinimui;
- užtikrinti tolygią gyvenimo kokybę Lazdijų rajono teritorijoje;
- didinti ir gerinti gyvenamųjų pastatų aprūpinimą inžinerinėmis paslaugomis.

1.5. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

- bus tinkamai panaudotas rekreacinis potencialas, sukurta poilsiaviečių sistema;
- bus tinkamai naudojamos vertingos žemės ūkio naudmenos ir sausavimo sistemos;
- bus išsaugotas natūralusis kraštovaizdis ir biologinė įvairovė;
- rajono miškingumas per 10 metų padidės nuo 34,9 proc. iki 38,9 proc.;
- diferencijuojant žemės naudojimo sąlygas ir ūkinę veiklą kaimo vietovėje, bus užtikrintas kraštovaizdžio ekologinis stabilumas;
- sprendiniai turės teigiamą poveikį kultūros paveldo objektų išsaugojimui bei tikslingam panaudojimui.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 1.1 lentelėje.

1.1 lentelė. Lazdijų rajono Bendrojo plano urbanistinės dalies sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono teritorijos Bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos Bendrojo plano sprendinių „Urbanistinis karkasas“ bei „Teritorijos erdvinė koncepcija“ įgyvendinimas; Alytaus apskrities generaliniu planu (rengiamas).		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Nacionalinė ūkio 2007 – 2013 metų plėtros strategija; Lazdijų rajono Strateginiu planu		
6.	Status quo situacija: Gyvenamųjų vietovių tinklas išlieka pastovus, bet chaotiškai mažės atskiros gyvenvietės, sunkiai prognozuojama ir valdoma gyvenviečių ir kaimų plėtra, nebus sudaryta hierarchinė eilė socialinės bei techninės infrastruktūros plėtrai, o tai, pareikalaus didesnių finansinių resurų gyvenimo kokybės gerinimui Lazdijų rajone.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: tolygus gyvenamųjų vietovių tinklas, išvystyti hierarchiniai ryšiai tarp skirtingo rango gyvenamųjų vietovių, optimalus gyvenamųjų vietovių teritorinis balansas, tolygi gyvenimo kokybė visoje Lazdijų rajono teritorijoje.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	-
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	-
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	-
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	-
10.	Status quo alternatyvos poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	-	Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.).
	ekonominei aplinkai	-	Mažės atskiros gyvenvietės, socialinės ir techninės infrastruktūros priežiūra taps ekonomiškai neatsiperkanti. (trumpalaikis pov.).

1.1 lentelės tęsinys

	socialinei aplinkai	-	Išliks didesnis skaičius vienkiamų ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.).
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	-	Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.).

2. SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

2.1 Poveikis teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklos sričiai

Numatomos tokios Bendrojo plano sprendinių pasekmės teritorijos vystymosi darnai ir planuojamai veiklos sričiai:

1. Lazdijų rajono savivaldybėje bus išskirtos prioritetingos gyvenvietės. Jose vystoma socialinė ir techninė infrastruktūra užtikrins kokybiškų viešųjų paslaugų teritorinę sklaidą ir prieinamumą savivaldybės gyventojams, bei tolygų gyvenimo kokybės pasiskirstymą rajono teritorijoje.
2. Pagerės **b** ir **c** kategorijų centrų institucinis aprūpinimas.
3. Bus išskirtos teritorijos gyvenamųjų namų statybai, pramonės ir paslaugų įmonių plėtrai, žemės ūkiui, numatytos prioritetingos zonos turizmo paslaugų vystymui.
4. Remiantis Bendrojo plano sprendiniais vykdoma socialinė – ekonominė rajono plėtra užtikrins darnų teritorijos vystymąsi.

2.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių poveikis ekonominei aplinkai:

1. Taikant mokesťines lengvatas, išskiriant teritorijas įmonių plėtrai bus skatinamas investicijų pritraukimas į Lazdijų miestą bei **b**, **c** ir **d** kategorijų centruose.
2. Įmonės bus skatinamos diegti modernias technologijas, šiuolaikiškus vadybos metodus ir kokybės valdymo sistemas, taip sudarant palankias sąlygas didėti jų darbo našumui, konkurencingumui ir eksportui.
3. Organizuojami mokymai, seminarai verslo kūrimo, vadybos, apskaitos ir kitomis temomis didins gyventojų verslumą, skatins smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą.
4. Verslo ir paslaugų sektorių vystymas sudarys prielaidas didinti gyventojų užimtumą, gaunamas pajamas, bei mažinti emigracijos mastus.
5. Teritoriniu atžvilgiu vykdoma verslo plėtra mažins gyventojų užimtumo bei gaunamų pajamų skirtumus tarp Lazdijų miesto ir rajono gyventojų, o taip pat didins darbingo amžiaus asmenų dalį rajone.
6. Augančios savivaldybės gyventojų pajamos sudarys prielaidas plėstis prekybos, aptarnavimo, maitinimo bei kitų paslaugų įmonėms, tame tarpe ir **b** ir **c** kategorijų centruose.

7. Didės gyventojų investicijos į būsto atnaujinimą, išigijimą, gyvenamosios aplinkos tvarkymą, gerės apsirūpinimo būstu rodikliai bei gyvenimo kokybė, galimai spartės daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimo procesas.
8. Rajono ūkininkai bus supažindinami su 2007 – 2013 m. Kaimo plėtros programos priemonėmis ir skatinami naudotis teikiama parama ūkiams modernizuoti, ekologiniams ūkininkavimo metodams diegti, alternatyvioms žemės ūkio veikloms vystyti.
9. Tvarkoma turizmo infrastruktūra, vykdomos rinkodaros priemonės leis tinkamai išnaudoti Lazdijų rajono savivaldybės gamtinę aplinką bei prisidės prie ekonominio vystymosi.
10. Gerėjanti Lazdijų rajono savivaldybės ekonominė padėtis didins savivaldybės pajamas bei sudarys sąlygas daugiau lėšų skirti kitiems infrastruktūros ar viešųjų paslaugų projektams įgyvendinti.

2.3. Poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių poveikis socialinei aplinkai:

1. Gerėjanti ekonominė padėtis mažins emigracijos mastus, galimai stabdys gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas bei smulkių kaimų nykimą.
2. Švietimo įstaigų modernizavimas, mokymo priemonių atnaujinimas sudarys sąlygas kokybiškam ugdymo procesui, darbo sąlygų gerinimui.
3. Plėtojamos neformalaus ugdymo veiklos didins mokinių užimtumą ne pamokų metu, ugdys jų kompetencijas, tenkins pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius.
4. Tvarkoma kultūros įstaigų infrastruktūra gerins meno kolektyvų veiklos sąlygas, užtikrins kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą.
5. Gyventojų sveikatingumo rodikliams teigiamą įtaką darys asmens sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimas, medicininės įrangos atnaujinimas. *b* ir *c* kategorijų centruose bus stiprinama esančių ambulatorijų ar medicinos punktų veikla, siekiant gerinti medicinos paslaugų prieinamumą.
6. Įgyvendinamos sveikos gyvensenos nuostatų formavimo, ankstyvos ligų diagnostikos programos sudarys sąlygas gerinti visuomenės sveikatą.
7. Socialinių paslaugų (dienos užimtumo) centrų steigimas rajono gyvenvietėse užtikrins būtiną šių paslaugų poreikį bei užkirs kelią neigiamų socialinių reiškinių plitimui, sudarys sąlygas įgyvendinti socialinės atskirties mažinimo, krizių įveikimo, psichologinės pagalbos programas, bus dirbama su socialinės rizikos šeimomis.

8. Plėtojamos kultūros, socialinės paslaugos, didėjantis rajono gyventojų užimtumas bei gerėjanti ekonominė padėtis, o taip pat įgyvendinamos nusikaltimų prevencijos programos mažins nusikalstamumo lygį bei didins visuomenės saugumo pojūtį.

2.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

1. Darniai vystoma rajono plėtra nedarys neigiamo poveikio gamtinei aplinkai ar kraštovaizdžiui.
2. Tvarkoma inžinerinė, socialinė infrastruktūra, formuojamos viešosios erdvės, rekreacinės zonos, atnaujinama sporto infrastruktūra gerins gyvenviečių estetinį vaizdą, užtikrins geras gyvenimo sąlygas.
3. Atnaujinamos centralizuotos šildymo sistemos, didinamas visuomeninių ir gyvenamųjų namų energetinis efektyvumas, įmonėse diegiamos aplinkosauginės priemonės mažins taršą bei galimą neigiamą poveikį aplinkai.
4. Tvarkoma turizmo infrastruktūra (įrengiamos informacinės nuorodos prie lankytinų objektų, lentelės, privažiavimai, dviračių, pėsčiųjų takai, suoleliai, šiukšlinės, poilsinės) didins lankytojų srautus, mažins nekontroliuojamo turizmo keliamą neigiamą poveikį gamtai bei gerins kraštovaizdį.
5. Saugomose teritorijose turizmo veiklos bus planuojamos atsižvelgiant į galiojančius apsaugos reglamentus, parkų tvarkymo planus.

Lazdijų rajono savivaldybės teritorijos Bendrojo plano sprendinių poveikio vertinimo suvestiniai duomenys pateikti 2.1 lentelėje.

2.1 lentelė. Rajono Bendrojo plano socialinės-ekonominės dalies sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracija
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono savivaldybės teritorijos Bendrasis planas
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Socialinės – ekonominės plėtros priemonės planuojamos atsižvelgiant į šiuos dokumentus: <ul style="list-style-type: none"> ○ Nacionalinę darnaus vystymosi strategiją (Žin., 2003 09 19 Nr.89-4029) ○ Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikę strategiją (Žin., 2002 06 19 Nr.60-2424); ○ Valstybinę švietimo strategiją 2003 – 2012 m. (Žin. 2003-07-18, Nr. 71-3216); ○ Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis 2006–2008 metų programą (Žin. 2005 11 19 Nr.137-4919); ○ Kultūros centrų modernizavimo programą (Žin. 2006 08 12 Nr.88-3470). ○ Kūno kultūros ir sporto strategiją; ○ Neformaliojo vaikų ugdymo koncepciją; ○ Lazdijų rajono savivaldybės strateginis plėtros planas 2005 – 2010 m..
6.	<p>Status quo: atlikta Lazdijų rajono savivaldybės socialinio – ekonominio sektoriaus esamos būklės analizė išryškino egzistuojančias problemas: sparčiai mažėja gyventojų skaičius, ilgą laiką buvęs gana aukštas nedarbo rodiklis nemažą dalį darbingo amžiaus asmenų priverstė emigruoti į užsienį, išsilavinimo rodikliai yra prastesni nei šalies gyventojų. Lazdijų rajono savivaldybė – viena „seniausių“ Lietuvoje. Gyventojų apsirūpinimo būstu rodikliai viršija šalies vidurkį, tačiau būsto kokybiniai parametrai, ypač esančio rajone, yra prastesni. Daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimas praktiškai nevyksta, nors paramą teikia tiek valstybė, tiek Lazdijų rajono savivaldybė. Jaučiamas socialinio būsto trūkumas. Savivaldybės švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigų teikiamų paslaugų kokybės gerinimas sietinas su infrastruktūros modernizavimu bei kvalifikuoto personalo pritraukimu. Tačiau galima pažymėti, kad kai kurių paslaugų (pvz. kultūros, asmens sveikatos priežiūros) kokybė ir prieinamumas miesto ir rajono gyventojams skiriasi pastarųjų nenaudai.</p> <p>Ekonominė situacija pamažu gerėja, mažėja nedarbo lygis, tačiau savivaldybė negali pasigirti išvystyta pramonė, rajonas stokoja investicijų. Geras plėtros ir vystymo galimybes turi turizmo sektorius, tačiau ir čia esama nemažai problemų: objektai nėra pritaikyti lankytojų reikmėms, trūksta informacinių nuorodų etc.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. Nutarimu Nr. 112 „Dėl <i>probleminių teritorijų</i>“, Lazdijų rajono savivaldybė buvo pripažinta problemine teritorija. Todėl siekiant mažinti atotrūkį nuo labiau išsivysčiusių savivaldybių bei užtikrinti teritorinį socialinės – ekonominės būklės gerėjimą, būtina įgyvendinti esmines reformas, sudarančias sąlygas gerinti gyvenimo kokybę tiek miesto, tiek rajono gyventojams. Tam geras prielaidas sudaro 2007 – 2013 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama.</p>

2.1 lentelės tęsinys

7.	<p>Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant Lazdijų rajono savivaldybės teritorijos planavimo sprendinius: užtikrinti teritorinę socialinę – ekonominę plėtrą, gerinti švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybę bei prieinamumą, gyventojų sveikatingumo rodiklius, vystyti rekreacinę, sporto infrastruktūrą, mažinti nusikalstamumo lygį. Taip pat siekiama skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, neigiamo poveikio aplinkai neturinčių įmonių steigimąsi, investicijų pritraukimą, siekiant didinti gyventojų užimtumą bei pajamas.</p> <p>Būtina tinkamai išnaudoti rajono gamtinį potencialą, didinant turizmo indėlį į vietos ekonomiką, tuo pačiu išsaugant savivaldybėje esančias saugomas teritorijas. Vykdomi socialinės – ekonominės infrastruktūros gerinimo darbai turi atitikti darnaus vystymosi principus bei sudaryti galimybę pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų.</p>		
8.	<p>Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas). Siūlomi Bendrojo plano socialinės – ekonominės srities sprendiniai ilgalaikiu laikotarpiu teigiamai įtakos šias sritis charakterizuojančius rodiklius (gimstamumas, gyventojų skaičius, migracija, gyventojų sveikatingumo, išsilavinimo, užimtumo, gaunamų pajamų, apsirūpinimo būstu rodikliai, tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų srautas, įmonių pardavimai, statybos darbų apimtys ir pan.). Trumpu periodu, dėl vykstančių tam tikrų darbų (pvz. rekonstruojant kelius, mokyklas, tiesiant inžinerines komunikacijas ir pan.) kai kurių viešųjų paslaugų kokybė ar prieinamumas gali pablogėti, tačiau ilgu laikotarpiu tiek šių paslaugų kokybė, tiek gamtinės aplinkos būklė bei kraštovaizdis turėtų pagerėti.</p>		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	Verslo ir investicijų srities sprendiniai		
	Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Nenumatomas	Neigiamas trumpalaikis (vykstant naujų įmonių statybos darbams)

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

2.1 lentelės tęsinys

Turizmo srities sprendiniai		
Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (vykdant objektų pritaikymo lankytojams darbus)
Būsto sektoriaus sprendiniai		
Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Ekonominei aplinkai	Nenumatomas	Nenumatomas
Socialinei aplinkai	Nenumatomas	Nenumatomas
Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (plečiant gyvenamąsias zonas, modernizuojant būstą)
Švietimo sektorius		
Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (uždarius kai kurias mokyklas)
Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (atliekant mokyklų rekonstrukcijos darbus)
Kultūros ir sporto sektorius		
Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (vykdant infrastruktūros modernizavimo darbus)

2.1 lentelės tęsinys

Sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos sektorius			
	Teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Nenumatomas
	Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Galimas trumpalaikis neigiamas poveikis (vykdant infrastruktūros modernizavimo darbus)

3. RAJONO GAMTINIS KARKASAS IR REKREACIJOS PLĖTOJIMAS

3.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Sprendinių įgyvendinimas Lazdijų rajono teritorijoje turės teigiamą poveikį teritorijos vystymo darnai. Įgyvendinus Lazdijų rajono teritorijai pasiūlytą gamtinio karkaso koncepciją bus užtikrintas rajono teritorijos kraštovaizdžio stabilumas ir socialinės aplinkos funkcionavimo pilnavertiškumas. Lazdijų rajono teritorijoje lokalizuotų gamtinio karkaso dalių, su skirtingomis kraštovaizdžio tvarkymo kryptimis, įgyvendinimas teigiamai įtakos teritorijos bendrą vystymąsi, lems švarią ir kokybišką gyvenamąją aplinką. Lazdijų rajono teritorijos gamtinio karkaso koncepcijos realizavimo lygis įtakos tiek rajono atskirai, tiek bendrai visos Lietuvos teritorijos darnų vystymąsi ateityje.

3.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Sprendinių įgyvendinimui prireiks didelių investicijų, dalis iš kurių turės būti dengiama iš savivaldybės biudžeto. Kitą žymiai didesnę dalį reikalingų lėšų gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.

Vietinių rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrų vystymas esamų gyvenviečių pagrindu, kuris būtų susijęs su turistų ir poilsiautojų aptarnavimu, sudarys palankias sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo plėtojimui.

3.3. Poveikis socialinei aplinkai

Vystant Lazdijų rajono gamtinio karkaso ir saugomų teritorijų tinklą palaipsniui gerės žmonių gyvenamosios aplinkos kokybė (aplinkos oro ir vandens). Tiesa, saugomų teritorijų ir gamtinio karkaso tinklo plėtojimas gali būti siejamas su tam tikro pobūdžio didesniais ar mažesniais apribojimais. Tai gali būti vertinama kaip ne itin palankus veiksnys socialinei aplinkai. Tačiau paminėti trūkumai yra laikini, susiję su adaptaciniu periodu, kol visuomenės nariai, užsiimantys ūkine veikla neatitinkančia teritorijų režimo, perorientuos savo veiklą į alternatyvią. Siekiant pagreitinti adaptacijos procesą būtina valstybinė parama, derinant ją su parama iš ES struktūrinių fondų.

Plėtojant koncepcijoje numatytus vietinius rekreacijos ir turizmo aptarnavimo centrus su jiems numatyta specializacija, bus sudarytos sąlygos didesniai gyventojų užimtumui, tai skatins ir pačios gyvenamosios vietovės gyvybingumą bei patrauklumą.

Igyvendinus sprendinius Lazdijų rajono gyvenvietėse galimas depopuliacijos stabilizavimasis.

3.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Gamtinio karkaso koncepcijos įgyvendinimas labiausiai susijęs su tokių kraštovaizdžio tvarkymo priemonių, kaip natūralių kraštovaizdžio komponentų atstatymu smarkiausiai degraduotuose gamtinio karkaso dalyse. Šios priemonės sudarys sąlygas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimui ir didesnes galimybes antropogeninės taršos neutralizavimui.

3.5. Vandens ištekliai

Degraduotų teritorijų apželdinimas mišku siekiant realizuoti gamtinio karkaso koncepciją leis žymiai sumažinti paviršinio ir požeminio vandens taršą geokologiniu požiūriu jautriausiose vietose. Užtikrinant racionalų žemės naudojimą bei konkrečioms vietoms tinkamiausią jos naudojimo intensyvumą ir pobūdį bus ženkliai sumažinta gruntinių ir paviršinių vandenų tarša. Tai, savo ruožtu, sudarys geresnes sąlygas reikštis didesnei bioįvairovei bei padidins vandens telkinių rekreacinio panaudojimui galimybes.

3.6. Sprendinių poveikio vertinimo lentelė

Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo 3.1 lentelėje.

3.1 lentelė. Bendrojo plano gamtinės dalies sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: Vilniaus Gedimino technikos universitetas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono teritorijos Bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: <ul style="list-style-type: none"> o Lietuvos Respublikos teritorijos Bendruoju planu (2002 m.); o Alytaus apskrities generaliniu planu(rengiamas). 		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: <ul style="list-style-type: none"> o Valstybės ilgalaikės raidos strategija (2002 m.); o Lazdijų rajono strateginiu plėtros planu. 		
6.	Status quo situacija: Lazdijų rajono teritorijos gamtinės aplinkos būklė, kraštovaizdžio stabilumas bei jo vizualinė, o tuo pačiu ir žmogaus gyvenamosios aplinkos kokybė būtų neprognuojama, jei gyvenamųjų sistemų ir komunikacijų vystymas ir plėtra vyktų neplanuotai, neatsižvelgiant į aplinkosauginius prioritetus ir apsaugos režimą, nederinant saugojimo su naudojimu.		
7.	Tikslas, kurio siekiama, įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Užtikrinti Lazdijų rajono teritorijos darnaus vystymosi tęstinumą, sveiką aplinką žmogaus gyvenimui, ūkinės veiklos pobūdžio ir intensyvumo racionalų paskirstymą teritorijoje, tausojantį gamtos ir kultūros išteklių naudojimą.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas: Bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį kraštovaizdžio stabilumo ir biologinės įvairovės didėjimui, vandens ir oro kokybės gerinimui, efektyviam ir subalansuotam teritorijos turistinio – rekreacinio potencialo panaudojimui, teritorijų ūkinio naudojimo optimizavimui.		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Specialiojo plano sprendinių poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	kultūros paveldui	-	-
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	

4. ŽEMĖS NAUDOJIMAS

4.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Sprendiniai, numatantys žemės naudojimo ir teritorijų tvarkymo reglamentus bei bioproductinio ūkio plėtrą, bus įgyvendinami panaudojant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Teigiamos Bendrojo plano sprendinių pasekmės laukiamos žemės ūkio, miškų ūkio, rekreacijos ir turizmo, kaimo infrastruktūros ir gyvenamųjų vietovių plėtros srityse.

Planavimo sąlygos, išduotos vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais, turės įtaką teritorijos vystymo darnai. Šie sprendiniai leis:

- racionaliau naudoti žemę atsižvelgiant į dirvožemių savybes, kitas gamtines sąlygas bei gyvenamųjų vietovių plėtros perspektyvas;
- sudaryti sąlygas gyvenamųjų namų ir rekreacinės paskirties statinių planingam išdėstymui;
- užtikrinti rekomenduojamas proporcijas tarp žemės ūkio ir miškų ūkio paskirties teritorijų, ekstensyvaus naudojimo ir intensyvaus naudojimo žemės plotų;
- planingiau suderinti įvairių ūkio šakų plėtrai reikalingų teritorijų išdėstymą;
- sparčiau suformuoti konkurencingų ūkių žemėvaldas;
- padidinti miškų ūkio veiklai reikalingas teritorijas;
- sudaryti sąlygas valstybės ir ES fondų priemonės, skatinančias žemės ūkio ir kaimo plėtrą, derinti su aktualių teritorijų tvarkymo klausimų sprendimu.

4.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Ekonominei aplinkai sprendiniai leis:

- išsaugoti derlingą žemės fondą: prognozuojamas žemės ūkio naudmenų plotas – 42 tūkst. ha (2007 m. deklaruota 37,8 tūkst. ha), miškų plotas – 51 tūkst. ha (padidės 5,3 – 6,0 tūkst. ha);
- parengti infrastruktūrą ir pritaikyti ją urbanizuotų teritorijų plėtrai;
- sutvarkyti vietinės reikšmės kelių tinklą – viešuosius kelius jungiančius kompaktiško užstatymo gyvenamąsias vietas su valstybinės reikšmės keliais ir kitus bendrojo naudojimo kelius, reikalingus ūkinei veiklai bei vienkieminio užstatymo kaimų gyventojų poreikiams;
- sudaryti sąlygas susiformuoti prekiniam, konkurencingiems ūkiams ir intensyvinti žemės ūkio gamybą;

- ❑ ekologiškai jautriose gamtinio karkaso teritorijose remti ir plėtoti ekologinį ir tausojamąjį ūkininkavimą.

4.3. Poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas sudarys palankias sąlygas:

- ❑ miestų, miestelių, kitų perspektyvių kaimo gyvenamųjų vietovių plėtrai; Bendrajame plane numatyta *a*, *b* ir *c* kategorijų gyvenamųjų vietovių išdėstymas ir plėtra užtikrins kaimo gyventojų aptarnavimo pagerinimą;
- ❑ statybų plėtrai arti perspektyvių gyvenamųjų vietovių ir rekreacinėse teritorijose; Bendrajame plane numatyta rekreacinių teritorijų plėtra sudarys geresnes sąlygas kaimo turizmui ir gyventojų poilsavimui;
- ❑ vietinės reikšmės kelių tinklo tvarkymui; Bendrajame plane numatytas kelių tinklas pagerins sąlygas gyventojų ūkinei veiklai bei susisiekimui su apskrities (rajono) centru ir kitomis gyvenamosiomis vietovėmis;
- ❑ ūkinės veiklos įvairinimui ir kaimo gyventojų užimtumo didinimui.

4.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui Bendrojo plano sprendiniai turės šias netiesiogines pasekmes:

- ❑ aplinkai – rajono teritorijos miškingumas padidės nuo 34,9 proc. iki 39,0 – 39,5 proc.;
- ❑ biologinei įvairovei – padidinus miško želdinius ekologiškai nuskurdintose teritorijose (ypač nusausintose dirvose bei gamtinio karkaso teritorijose sukūrus laukų ir vandens apsauginius želdinius) padidės natūralių biocenozijų plotai ir jų išsidėstymo tankumas;
- ❑ dirvožemiui – taikant rekomenduojamas tausojamosios žemdirbystės sistemas pagerės nuardytų dirvožemių apsauga nuo erozijos procesų (didesnis daugiamečių žolių plotų auginimas, atitinkamas žemės dirbimas ir tręšimas organinėmis trąšomis) bei dirvožemių apsauga nuo nualinimo;
- ❑ vandeniui – laikantis Nitratų direktyvoje nustatytų priemonių apsaugančių laukus nuo pernelyg gausaus tręšimo, įrengus vandens telkinių pakrančių apsaugos juostas, laikantis nustatytų žemės naudojimo apribojimų sumažės vandenų tarša.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

- kraštovaizdžiui - kraštovaizdžio elementų (miškų, laukų, pievų, vandens telkinių, statinių, kelių) suderinimas ir jų apsauginių bei ūkinių funkcijų nustatymas bus pasiektas parengus atskirų teritorijų specialiuosius planavimo dokumentus (kompleksinius žemės ūkio ir kaimo plėtros projektus ir kt.).

Palankias sąlygas išsaugoti natūralųjį kraštovaizdį bei suformuoti kultūrinį kraštovaizdį sudarys Bendrojo plano sprendiniai, numatantys vietinės reikšmės kelių tinklą, galimybes kurti stambių ūkių centrus, gyvenamųjų vietovių plėtrą, infrastruktūros objektų išdėstymą. Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo pasekmės kraštovaizdžio formavimo srityje:

- bus tinkamai naudojamos vertingos žemės ūkio naudmenos ir sausinimo sistemos;
- bus išsaugotas natūralusis kraštovaizdis ir biologinė įvairovė;
- diferencijuojant žemės naudojimo sąlygas ir ūkinę veiklą kaimo vietovėje, bus užtikrintas kraštovaizdžio ekologinis stabilumas.

Lazdijų rajono savivaldybės teritorijos Bendrojo plano žemės naudojimo sprendinių poveikio vertinimo suvestiniai duomenys pateikti 4.1 lentelėje.

4.1 lentelė. Rajono BP žemės naudojimo sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracija
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono teritorijos Bendrasis planas
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Lietuvos Respublikos teritorijos Bendrojo plano sprendinių „Kraštovaizdžio naudojimas ir apsauga“ bei „Specializuotų teritorinių struktūrų formavimas“ įgyvendinimas
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: kaimo plėtros priemonės planuojamos atsižvelgiant į šiuos dokumentus: Valstybinė aplinkos apsaugos strategija (1996 m.), Žemės ūkio ir kaimo plėtros strategija (2000 m.), Nacionalinė 2007 – 2013 metų kaimo plėtros strategija (2007 m. projektas)
6.	Status quo situacija: žemės naudmenų sudėtis santykinai stabili; žemės naudojimo lygis žemesnis už šalies vidurkį. Esant nereguliuojamai raidai, padidės savaiminiai, gamtiniai žemės naudmenų transformacijos procesai aplesiose ir nutolusiose teritorijose, bus lėtesnė ūkių kūrimosi raida, išliks daugiau smulkių ūkių, didesnis vienkiemių ir mažų kaimų skaičius, reikalaujantis tankesnio kelių tinklo, bus blogesnės kaimo gyventojų aptarnavimo sąlygos
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: visų ūkių šakų poreikio naudoti žemę suderinimas; racionalus ir efektyvus žemės naudojimas bioprodukcinio ūkio plėtrai
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

4.1 lentelės tęsinys

	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	-
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	-
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	-
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	-
10.	Siūlomos alternatyvos poveikis (alternatyva – esamos tendencijos, dekoncentruota plėtra):		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	-	Vyks nereguliuojama statybų plėtra žemės ūkio sąskaita (ilgalaikis pov.)
	ekonominei aplinkai	-	Vyraus smulkūs ūkiai, konkurencingų ūkių stambėjimas vyks lėčiau (trumpalaikis pov.)
	socialinei aplinkai	-	Išliks didesnis skaičius vienkiemių ir smulkių kaimų, bus blogesnės sąlygos kaimo gyventojų aptarnavimui (trumpalaikis pov.)
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	-	Dėl didesnio apleistų žemių ploto blogės kraštovaizdžio savybės (ilgalaikis pov.)

5. NEKILNOJAMASIS KULTŪROS PAVELDAS

5.1. Poveikis teritorijos vystymo darnai

Prognozuojama, kad Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių įgyvendinimas teigiamai įtakos Lazdijų rajono nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą ir padės siekti teritorijos vystymo darnos.

5.2. Poveikis ekonominei aplinkai

Lėšos sprendinių įgyvendinimui turės būti dengiamos iš valstybės, Savivaldybės, privačių nekilnojamojo kultūros paveldo objektų savininkų biudžeto bei tarptautinių lėšų, skirtų kultūros plėtrai ir paveldo apsaugai. Dalis reikalingų lėšų gali būti gaunama iš ES Struktūrinių fondų, visų pirma, projektams, plėtojantiems integruotą kultūros ir gamtos paveldo apsaugą, tradicinių verslų ir amatų gaivinimą. Rajonui būdingo architektūros, archeologijos, urbanistikos, etnokultūros paveldo tvarkybai reikalingų lėšų dalis gali būti gauta iš tarptautinių kultūros paveldo apsaugos ir turizmo plėtros programų.

Valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšas siūloma sutelkti svarbiausių kultūros paveldo objektų ir vietovių bei kultūros paveldo objektų sancaupos arealų atgaivinimui ir pritaikymui lankymui. Tokiu būdu artimiausiame laikotarpyje sąlyginai mažesnė valstybės ir savivaldybės biudžeto dalis gali būti skiriama pavienių ir išskirtine verte nepasižyminčių objektų tvarkybai. Didesnė jų saugojimo finansinė našta dalis gali tekti savininkams, dalis kurių artimiausiame laikotarpyje negalėtų skirti lėšų tinkamai šių objektų tvarkybai ir priežiūrai.

5.3. Poveikis socialinei aplinkai

Nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo darbų teritorinė koncentracija ir integravimas su gamtos ir nematerialiojo paveldo apsauga lems gerėjančią gyvenamosios aplinkos kokybę. Žymioje rajono teritorijos dalyje bus sudarytos palankesnės sąlygos plėtoti kultūrinį pažintinį turizmą ir rekreaciją, kaimo turizmo paslaugas. Stiprės paskatos gaivinti tradicinius verslus ir amatus. Galima prognozuoti, kad žinių apie kultūros paveldo vertę sklaida skatins pavienių, tame tarpe ir kultūros vertybės statuso neturinčių, architektūros paveldo objektų savininkus siekti išsaugoti jų autentiškumą ir savitumą.

Prognozuojama, kad tvirtės kaimo bendruomenių kultūrinio tapatumo, pasididžiavimo savo gyvenamąja aplinka nuostatos. Sistemiška gamtos paveldo, miškų apsauga sudarys palankesnes sąlygas saugoti savitą archeologijos, statinių architektūros bei memorialinį istorinį

kultūros paveldą. Įgyvendinant planuojamą prioritetinę paramą kultūrine verte išsiskiriančių dvarų sodybų bei kitų statinių ir jų kompleksų pritaikymą kultūriniam pažintiniam bei kaimo turizmui, būtų prisidedama prie kaimo gyventojų skaičiaus stabilizavimo.

5.4. Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Didžiausią dėmesį skiriant archeologijos ir statinių paveldo saugojimui stiprės rajono istorinio kraštovaizdžio savitumo raiška. Dauguma archeologijos paveldo objektų, dvarų sodybų parkai, senosios laidojimo vietos yra ir gamtos paveldo objektai, todėl didėjančios jų tvarkybos darbų apimtys tiesiogiai teigiamai įtakos gamtos paveldo apsaugą.

Kadangi dauguma kultūros vertybių sankaupos arealų ir svarbiausių pavienių kultūros paveldo objektų yra susiklostę vaizdingame gamtiniame kraštovaizdyje, numatoma labiau integruoti gamtos ir kultūros paveldo saugojimo programas. Siekiant sutelkti lėšas ir pastangas kultūros vertybių sankaupos arealų ir svarbiausių kultūros paveldo saugojimui, didės istorinio kraštovaizdžio tvarkybos apimtys.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų panaudojimo ir išsaugojimo reikalavimai yra konkretizuojami šių objektų apsaugos specialiuoju planavimu bei kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentuose, atskirais atvejais jie gali būti nustatyti apsaugos reglamentais. Apsaugos specialiojo planavimo dokumentai gali būti rengiami bendrojo teritorijų planavimo dokumentų nekilnojamojo kultūros paveldo saugojimo sprendinių keitimui ar detalizavimui. Tikslinga parengti ir kultūros paveldo sankaupos arealų, esančių už saugomų teritorijų ribų, specialiuosius apsaugos planus. Jų neparengus dėl objektų fizinio nykimo ar naujų statybų plėtros gali menkėti šių arealų istorinio kraštovaizdžio autentiškumas, būti prarasti kiti jų kultūrinės vertės požymiai.

Lazdijų rajono Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių vertinimo santrauka pateikiama teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo 5.1 lentelėje.

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

5.1 lentelė. Rajono BP nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracija		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono teritorijos Bendrasis planas		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendiniai atitinka Lietuvos Respublikos teritorijos Bendrojo plano sprendinius, Veisiejų regioninio parko planavimo schemą, Metelių regioninio parko, jo zonų ir parko apsaugos zonos ribų planą.		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: Sprendiniai atitinka Valstybės ilgalaikės raidos strategiją, Nacionaline darnaus vystymosi strategiją, Dvarų išsaugojimo programą, Ilgalaikę medinių dvarų paveldo objektų tvarkymo darbų programą, Lietuvos nacionaline turizmo plėtros 2003-2006 m. programą, Lazdijų rajono strateginį plėtros planą 2005-2010 m., Veisiejų ir Metelių regioninių parko apsaugos reglamentus.		
6.	Status quo situacija: Stiprės saugomais paskelbtų paveldo objektų tvarkyba bei pritaikymas visuomenės reikmėms. Galimas tolesnis saugomais nepaskelbtų kultūros paveldo objektų kultūrinės vertės menkėjimas bei fizinės būklės blogėjimas, nestabdomas istorinio kultūrinio kraštovaizdžio relikvų vertingųjų savybių, estetinio ir rekreacinio potencialo nykimas.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas skatinant jo naudojimą visuomenės reikmėms; kultūros ir gamtos paveldo apsaugos integravimas, gyvųjų kultūros tradicijų ir kaimo bendruomenių stiprinimas; svarbiausių kultūros paveldo objektų bei kultūros vertybių sancaupos arealų pritaikymas pažintiniam kultūriniam turizmui ir rekreacijai.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas): Bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį nekilnojamojo kultūros išsaugojimui ir pritaikymui visuomenės poreikiams, tačiau galimas ir neigiamas trumpalaikis poveikis.		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
9.	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir (ar) planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis	
	ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis	Neigiamas trumpalaikis

6. RAJONO SUSISIEKIMO SISTEMOS SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

6.1. Įvadas

Lazdijų rajono Bendrojo plano susisiekimo sistemos plėtros tikslas – suformuoti optimalią ir draugišką aplinkai susisiekimo sistemą, ypatingą dėmesį skiriant pagrindiniams krašto keliams. Bendrojo plano sprendiniuose numatoma mažinti transporto srautų poveikį aplinkai, daugiau dėmesio skirti vietinių kelių plėtrai ir eismo saugumui.

Sprendinių poveikio vertinimo (SPV) ataskaita Lazdijų rajonui parengta įvertinant pagrindinius darnaus vystymo kriterijus ir naudojantis strateginiu pasekmių aplinkai vertinimu.

Lazdijų rajono teritorijos plėtra bus vykdoma, siekiant kompromiso tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, kartu neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų.

Lazdijų rajono susisiekimo sistemos plėtra perspektyvoje vyks, net jeigu Bendrojo plano susisiekimo dalies sprendiniai nebus įgyvendinti. Ši plėtra reglamentuota įstatymais ir numatyta Lietuvos Respublikos Bendrajame plane, teritorijų planavimo dokumentuose, specialiuosiuose planuose. Neįgyvendinus Lazdijų rajono Bendrojo plano sprendinių susidarytų situacija, kad susisiekimo sistemos plėtra vyktų mažiau koordinuotai, nebūtų suderinta su rajono teritorijos urbanistine raida. Neįgyvendinus siūlomų priemonių nebus pakankamai tobulinamas kelių tinklas, prastės susisiekimo sistemos kokybė, tai turės neigiamos įtakos rajono teritorijos ekologinei, socialinei, ekonominei aplinkai.

Galimos pasekmės neįgyvendinus Bendrojo plano susisiekimo sistemos sprendinius: Lazdijų rajono kelių tinklas nepajėgs praleisti kasmet didėjančių vietinių ir tranzitinių transporto srautų, bus sudėtingiau rajono susisiekimo sistemai įsijungti į tarptautinį transporto tinklą, didės transporto srautų neigiamas poveikis aplinkai ir eismo įvykių skaičius. Esamas rajono susisiekimo sistemos potencialas nebus visapusiškai panaudojamas.

6.2. Lazdijų rajono vertinimas, esant status quo situacijai

Transporto ir aplinkos sandūros problema yra viena iš aktualiausių bei sunkiausiai sprendžiamų darnos požiūriu. Lazdijų rajone, kaip ir visoje Lietuvoje, transporto priemonių skaičiaus augimas reikalauja vis daugiau naftos produktų, sukelia transporto grūstis ir teršia aplinką. Kita vertus, transportas užtikrina pramonės, verslo, žemės ūkio sektorių funkcionavimą

ir augimą, todėl tenka ieškoti kompromiso. Lazdijų rajone 2015 metais automobilizacijos lygis išaugs iki 480 aut./1000 gyv. ir transporto srantai krašto keliuose augs po 1,5-2,0 % per metus.

6.3. Transporto poveikis Lazdijų rajono teritorijos darniam vystymuisi

Nacionalinės darnaus vystymosi strategijoje pažymima, kad transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo ūkio šakų poveikio aplinkai mažinimas yra darnaus vystymosi prioritetas Lietuvos Respublikoje. Lazdijų rajono teritorijos vystymas nagrinėjamas sisteminiu požiūriu.

Lazdijų rajono teritorijos Bendrojo plano susisiekimo dalyje numatomi uždaviniai:

- 1) geriau patenkins rajono gyventojų susisiekimo poreikius;
- 2) turės teigiamą įtaką Lazdijų rajono susisiekimo sistemos apkrovimui;
- 3) turės teigiamą įtaką rajono gyvenviečių plėtrai.

Šiems uždaviniams išspręsti numatoma:

- gerinti kelių tinklą tarp Lazdijų rajono gyvenviečių;
- perspektyvoje nutiesti Lazdijų, Veisiejų, Seirijų aplinkelius;
- skatinti rajono gyventojus naudoti energiją taupančias ir mažiau teršiančias aplinką transporto priemones ir vystyti susisiekimą dviračiais;
- didinti kelionių viešuoju transportu skaičių.

Vykdamas transporto infrastruktūros plėtrą didesnio poveikio aplinkai neprognozuojama, nes kelių tinklo rekonstrukcija mažina kliuvinių skaičių kelyje, aplinkos taršą. Žvyruotų kelių asfaltavimas mažins dulketumą, išmetamųjų teršalų kiekį ir triukšmą gyvenamosiose teritorijose, avaringumą ir laiko nuostolius, tačiau ilgalaikiu požiūriu gali pritraukti papildomus automobilių srautus.

Kiti sprendiniai, tokie kaip saugaus eismo priemonių įrengimas, dviračių ir pėsčiųjų takų plėtra turės tik trumpalaikės neigiamos įtakos, o ilgalaikėje perspektyvoje formuos darnesnę Lazdijų rajono teritoriją.

6.4. Poveikis ekonominei aplinkai

Lazdijų rajono kelių tinklo charakteristikų gerinimas turės trumpalaikės neigiamos įtakos žemės naudojimui, nes platinant važiuojamąjį kelio dangą, statant susisiekimo infrastruktūros objektus, tiesiant Lazdijų, Veisiejų, Seirijų aplinkelius būtina aplinkines žemes išpirkti iš dabartinių savininkų pagal Lietuvos įstatymais numatytas procedūras. Plėtojant

Lazdijų rajono teritorijos kelių tinklą ir gerinant jų techninius parametrus pagerės makroekonominiai rodikliai, investicijų ir verslo galimybės. Atsiradus darbo vietos, kurios padidins gyventojų užimtumą, taip pat sumažins neigiamą gyventojų migraciją.

Perspektyvoje numatoma, kad vystantis Lazdijų rajono ekonomikai, verslui, didėjant investicijoms bus teigiama ilgalaikė įtaka aplinkai.

6.5. Poveikis rajono socialinei aplinkai

Socialiniu požiūriu Lazdijų rajono teritorijos Bendrojo plano susisiekimo dalies visos priemonės turės ilgalaikės teigiamos įtakos gyventojų užimtumui ir darbo rinkai, darbo kokybei, gyventojų kelionėms, sveikatai ir saugumui. Rajono susisiekimo infrastruktūros gerinimas įtakos tiek nacionalinius, tiek lokalius procesus. Numatoma rajono infrastruktūros plėtra pagerins tranzitinių transporto srautų eismą ir ekonominį rajono vystymą, priartins svarbiausius sveikatos, socialinės priežiūros, mokymo poreikius gyventojams, bus glaudesni kaimyninių seniūnijų ryšiai tarpusavyje, pagerins turimų resursų naudojimą ir aplinkos apsaugą, gyvenamąją aplinką. Lazdijų rajono susisiekimo infrastruktūros atnaujinimas ir plėtra turės teigiamos įtakos visiems rajono socialiniams rodikliams.

6.6. Poveikis kraštovaizdžiui ir gamtinei aplinkai

Susisiekimo sistemos poveikis Lazdijų rajono teritorijos gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui yra viena iš sudėtingiausių problemų. Susisiekimas – kaip viena iš svarbiausių šiuolaikinės visuomenės infrastruktūros dalių, turi didelį neigiamą poveikį gamtinei aplinkai. Gamtinių išteklių naudojimas infrastruktūros plėtrai ir transporto tarša įtakoja gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir keičia kraštovaizdį.

Lazdijų rajono susisiekimo sistemos sprendiniuose nenumatoma naujų trasų, einančių per jautrias teritorijas. Kiekvienu atveju yra numatomos apsauginės zonos. Šiuolaikinėms priemonėms projektuojant transporto infrastruktūrą ne tik nepažeidžiama gamtinė aplinka, bet ir suformuojamos patrauklus kraštovaizdis. Dviračių takų plėtra rajone sumažins transporto priemonių naudojimą, mažiau bus teršiama gamtinė aplinka bei mažės invazija į kraštovaizdį.

6.7. Sprendinių poveikio suvestinis vertinimas

Lazdijų rajono susisiekimo sprendinių poveikio vertinimas pateikiamas 6.1 lentelėje.

6.1 lentelė. Lazdijų rajono susisiekimo sprendinių poveikio vertinimas

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktorius		
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: VGTU Teritorijų planavimo mokslo institutas		
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono savivaldybės Bendrojo plano susisiekimo dalis		
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: <ol style="list-style-type: none"> 1. LR Aplinkos Ministerija. Lietuvos respublikos teritorijos Bendrasis planas, patvirtinta LR Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154. 2. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas. PHARE projektas. 3. Lietuvos ir Lenkijos pasienio zonos susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros specialusis planas. KTU Architektūros ir statybos institutas. Kaunas 2006 m. 		
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais: <ol style="list-style-type: none"> 1. LR Valstybės ilgalaikės raidos strategija. 2. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija. 3. Ilgalaikė (iki 2025 metų) Lietuvos transporto sistemos plėtros strategija. 4. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. 2002 - 2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa. Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Asfaltinės dangos įrengimas keliuose su žvyro danga 2005-2015 m. 		
6.	Status quo situacija Jei siūlomos priemonės nebus įgyvendintos – dėl didėjančios automobilizacijos ir tranzitinių transporto srautų blogės susisiekimo kokybė, tai turės neigiamos įtakos Lazdijų rajono teritorijos ekologiškai, socialinei, ekonominei ir technologinei aplinkai.		
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius: darni rajono susisiekimo sistema formuojanti tinkamas aplinkos sąlygas, ypatingą dėmesį skiriant pagrindiniams krašto keliams; ekonominio potencialo išnaudojimui, bei aplinkosauginių ir eismo saugumo problemų sprendimui.		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Sprendinio poveikis:		
	teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklos sričiai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Neigiamas trumpalaikis poveikis gali būti dėl transporto objektų statybos darbų
	ekonominei aplinkai	Teigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis	Poveikis nenumatomas
	socialinei aplinkai	Teigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis	Poveikis nenumatomas
	gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Tinkamai projektuojant tikėtinas teigiamas ilgalaikis poveikis kraštovaizdžiui	Galimas neigiamas trumpalaikis ir ilgalaikis poveikis netoliese esančioms jautrioms teritorijoms

7. LAZDIJŲ RAJONO INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

7.1. Įvadas

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių (vandentiekio ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, gamtinių dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių) sprendinių poveikio vertinimas atliktas, remiantis Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 920 (Žin., 1994, Nr. 113-4228). Šioje ataskaitoje pateikiamos Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinių poveikio vertinimo išvados.

7.2. Sprendinių poveikio vertinimo išvados

Sprendinių poveikio vertinimas atliktas tokiais aspektais:

- 1) poveikis teritorijos vystymo darnai;
- 2) poveikis ekonominei aplinkai;
- 3) poveikis socialinei aplinkai;
- 4) poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui (gamtinės aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai ir ekologinei pusiausvyrai, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui).

7.3. Status quo

Sprendinių poveikio vertinimo metu minėtais aspektais buvo išanalizuota *status quo* situacija (kas atsitiktų, jeigu nebūtų įgyvendinami Bendrojo plano sprendiniai) ir siūlomų sprendinių galimas poveikis.

Infrastruktūros plėtra būtų vykdoma ir tuo atveju jei Lazdijų rajono Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai nebūtų įgyvendinami, nes infrastruktūros plėtra yra inicijuojama įvairių interesų grupių. Be to, net ir neįgyvendinant Bendrojo plano, inžinerinės infrastruktūros plėtra būtų reguliuojama dėka gana gerai išvystytos šios srities teisinės aplinkos. Tačiau Bendrojo plano sprendinių neįgyvendinimo atveju kiltų pavojus, kad infrastruktūros plėtra būtų nepakankamai suderinta su rajono teritorijos urbanistine raida. Tai lemtų tiek neefektyvaus finansinių išteklių naudojimo grėsmę, tiek nepakankamai racionalų gamtinių išteklių naudojimą ir didesnę, nei neišvengiamas, inžinerinių objektų neigiamą poveikį aplinkai. Nebūtų užtikrintas pakankamai sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui. Infrastruktūros plėtra, neįvertinant planuojamų poreikių, neleistų efektyviai panaudoti finansinių

išteklių, neužtirtinų perspektyvinių pramonės ir verslo teritorijų aprūpinimo inžinerine infrastruktūra ir tai darytų neigiamą poveikį rajono ekonominei aplinkai. Tinkamos kokybės inžinerinės paslaugos yra svarbus gyvenimo kokybės rodiklis ir nereguliuojama infrastruktūros plėtra galėtų užtikrinti ne visų rajono gyventojų aprūpinimą reikiamos kokybės paslaugomis ir tai turėtų neigiamą poveikį rajono socialinei aplinkai. Tik tinkamai planuojama inžinerinės infrastruktūros plėtra užtikrina minimalų neigiamą poveikį gamtinei aplinkai (atmosferos orui, dirvožemiui, paviršiniams ir požeminiams vandenims, gyvūnijai ir augalijai bei kt.), kraštovaizdžiui ir kultūros paveldo objektams.

7.4. Sprendinių poveikis teritorijos vystymo darnai

Vienas iš svarbiausių darnaus teritorijų vystymo faktorių ir yra inžinerinės infrastruktūros vystymas, atsižvelgiant į esamus ir planuojamus inžinerinių paslaugų poreikius nagrinėjamoje teritorijoje.

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas plėtoti ir tobulinti susiklosčiusią Lazdijų rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos efektyvų aprūpinimą infrastruktūra, iš anksto rezervuoti teritorijas infrastruktūrai plėtoti, įgyvendinti aukštesnio lygmens teritorijų planavimo ir strateginių planų nuostatas. Todėl Bendrojo plano vandentvarkos ir vandenvalos, atliekų tvarkymo, elektros tiekimo, šilumos ūkio, gamtinių dujų tiekimo bei telekomunikacijų ir ryšių dalių sprendinių įgyvendinimas Lazdijų rajone sudarys sąlygas darniam ir efektyviai planuojamam teritorijų vystymui. Numatomas poveikis yra teigiamas ir ilgalaikis.

7.5. Sprendinių poveikis ekonominei aplinkai

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas spartesnei Lazdijų rajono ūkio raidai. Teritorijas aprūpinant inžinerine infrastruktūra bus sukurta palanki investicinė aplinka pramonės ir kitiems verslo subjektams, didės rajono įmonių konkurencingumas, bus steigiamos naujos darbo vietovės, augs gyventojų gyvenimo lygis ir tai sudarys sąlygas viso rajono plėtrai. Mažės Lazdijų rajono atotrūkis nuo kitų sparčiai besivystančių Lietuvos rajonų.

Sprendiniai energetikos srityje turės teigiamą poveikį energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumui, kadangi didėjantis energijos išteklių vartojimo ir tiekimo efektyvumas lems mažesnę pirminių išteklių poreikį ir išlaidas išteklių pirkimui. Sprendinių vandentvarkos srityje įgyvendinimas leis užtikrinti tausų vandens išteklių naudojimą. Inžinerinės infrastruktūros objektų modernizavimas mažins avarijų tikimybę ir išlaidas jų likvidavimui. Sprendiniai

telekomunikacijų ir ryšių srityje sudarys palankias sąlygas žinių visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimuisi, užtikrins, kad vartotojams telekomunikacijų ir ryšių paslaugos būtų teikiamos už konkurencingas kainas.

Dalis sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto, tačiau projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais. Be to, inžinerinės infrastruktūros plėtra yra būtina, siekiant užtikrinti darnų teritorijų vystymąsi.

Numatomas teigiamas ilgalaikis Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Lazdijų rajono ekonominei aplinkai.

7.6. Sprendinių poveikis socialinei aplinkai

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai sudarys sąlygas Lazdijų rajono gyventojų gyvenimo kokybei kilti, nes didės gyvenamųjų pastatų aprūpinimo inžinerinėmis paslaugomis (vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų šalinimo, elektros tiekimo, šildymo, telekomunikacijų ir ryšių paslaugomis) prieinamumas, patikimumas, gerės pačių paslaugų kokybė ir todėl bus užtikrintos gyventojų higienos, sveikos gyvenamosios aplinkos, komforto reikmės. Sprendiniai telekomunikacijų ir ryšių srityje skatins žinių visuomenės kūrimąsi.

Rajono teritoriją aprūpinant inžinerine infrastruktūra bus sukurta palanki investicinė aplinka naujoms pramonės ir kito verslo įmonėms kurtis, todėl bus steigiamos naujos darbo vietos ir tai prisidės prie rajono gyventojų pragyvenimo lygio kilimo.

Didėjantis energijos ir energijos išteklių vartojimo efektyvumas lems mažesnę galutinę energijos poreikį ir mažesnes gyventojų išlaidas energijos ištekliams pirkti. Šie aspektai ypač svarbūs socialiai pažeidžiamiems visuomenės sluoksniams – nepasiturinčios, jaunoms šeimoms, pagyvenusiems asmenims ir kt.

Numatomas teigiamas ilgalaikis Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikis Lazdijų rajono socialinei aplinkai.

7.7. Sprendinių poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimas turės ilgalaikį teigiamą poveikį aplinkos komponentams: oro kokybei, paviršinių ir požeminių vandenių kokybei, dirvožemio ištekliams ir žemės ūkio naudmenoms, ekosistemoms ir biologinei

įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams.

Pagal Bendrojo plano sprendinius sutvarkyta atliekų tvarkymo infrastruktūra rajone užtikrins mažesnę aplinkos oro taršą iš irstančių atliekų išsiskiriančiomis medžiagomis, nenaudojamų sąvartynų rekultivavimas, pavojingų, biodegraduojančių ir kitų rūšių atliekų tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį aplinkos oro kokybei. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėjęs dulketumas ir pan.).

Paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei Bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi moderni vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo infrastruktūros įranga užtikrins minimalią avarijų tikimybę ir minimalų neigiamą poveikį paviršinių ir požeminių vandens išteklių kokybei. Mažėjanti rajono oro tarša taip pat lems mažesnę paviršinių vandens taršą ir eutrofikacijos, rūgščių lietu poveikį jiems. Bendrojo plano sprendiniai taip pat yra orientuoti į tausų vandens išteklių vartojimą.

Dirvožemio ištekliams Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės dirvožemio tarša dėl modernių ir tinkamai eksploatuojamų vandens tiekimo, nuotekų ir atliekų tvarkymo įrenginių.

Ekosistemoms ir biologinei įvairovei Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, kadangi mažės tų ekosistemų (augalijos ir gyvūnijos buveinių) tarša antropogeninėmis medžiagomis.

Kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai ir estetinei kokybei Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės ilgalaikę teigiamą įtaką, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija, naujų modernių įrenginių statyba, tinkama atliekų tvarkymo sistema ir senų sąvartynų rekultivavimas užtikrins minimalų neigiamą poveikį aplinkos komponentams nuo kurių priklauso kraštovaizdžio išsaugojimas (pvz., aplinkos orui, dirvožemiui, gamtiniams vandenims, biologinei įvairovei ir buveinių apsaugai).

Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystymuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Kraštovaizdžio estetinei kokybei galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

Kultūros paveldo objektams Bendrojo plano sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį, nes bus sudarytos sąlygos objektus aprūpinti inžinerinėmis paslaugomis, objektai bus

aptarnaujami atliekų šalinimo sistemos ir taip bus sutvarkyta objektų vizualinė aplinka ir taip šiuose objektuose bus palankiau plėtoti turizmą. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu (padidėję automobilių srautai, aptvertos teritorijos ir pan.).

7.8. Sprendinių poveikio įvertinimo santrauka

Lazdijų rajono Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalių sprendinių poveikio vertinimo santrauka pateikta 7.1 lentelėje.

7.1 lentelė. Lazdijų rajono Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	Teritorijų planavimo dokumento organizatorius: Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktorius
2.	Teritorijų planavimo dokumento rengėjas: Vilniaus Gedimino Technikos Universitetas ir UAB „COWI Baltic“
3.	Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas: Lazdijų rajono savivaldybės Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalis
4.	Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Lietuvos Respublikos teritorijos Bendruoju planu (Žin., 2002, Nr.110-4852) ir Alytaus apskrities teritorijos Bendruoju planu.
5.	Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais*: Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai suderinti su Nacionaline energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430), Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (Žin., 2007, Nr. 37-1399), Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (Žin., 2007, Nr. 122-5003), Šilumos ūkio plėtros kryptimis (Žin., 2004, Nr. 44-1446).
6.	Status quo situacija Jei Lazdijų rajono teritorijoje nebūtų įgyvendinami Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros dalies sprendiniai, rajone vyktų teritoriškai neprioritetizuota infrastruktūros plėtra. Tokiu atveju nebūtų užtikrintas sistemingas, esamus ir planuojamus poreikius atitinkantis infrastruktūros vystymasis ir taip nebūtų sudaromos sąlygos darniam teritorijų vystymui.
7.	Tikslas, kurio siekiama įgyvendinant teritorijų planavimo sprendinius Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniais siekiama tobulinti susiklosčiusią Lazdijų rajono erdvinę struktūrą, formuoti ir vystyti urbanistinės sistemos aprūpinimą inžinerine infrastruktūra.
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas trumpas įvertinimas)

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

7.1 lentelės tęsinys

	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	Teritorijos vystymo darnai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Nenumatomas
	Ekonominei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Galimas neigiamas trumpalaikis poveikis, nes dalis sprendinių įgyvendinimui reikalingų lėšų turės būti padengta iš Lazdijų rajono savivaldybės biudžeto, tačiau šios lėšos yra būtinos darniai infrastruktūros plėtrai. Projektų planingas įgyvendinimas suteiks galimybę didelę reikalingų lėšų dalį gauti iš ES Struktūrinių fondų ar pasinaudoti kitais finansinės paramos šaltiniais.
	Socialinei aplinkai	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Nenumatomas
	Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Teigiamas ilgalaikis poveikis	Didelių infrastruktūros objektų statybos vietoje dirvožemiui, ekosistemoms ir biologinei įvairovei, kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai gali būti padarytas ir neigiamas poveikis, tačiau tokių objektų statyba yra būtina rajono darniam vystimuisi, o galimas neigiamas poveikis bus minimalus ar jo gali iš viso nebūti, atliekant teisės aktuose nustatytas aplinkosaugos procedūras (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą ir kt.). Infrastruktūros objektų statybos metu aplinkos oro kokybei, dirvožemiui, kraštovaizdžio estetinei kokybei, kultūros paveldo objektams galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis (padidėję automobilių srautai, padidėjęs dulketumas, aptvertos teritorijos ir pan.).

*Nurodyti tik sritiniai strateginiai dokumentai, bendri strateginiai dokumentai, kuriais vadovautasi ir rengiant inžinerinės infrastruktūros sprendinius yra išvardinti urbanistinės dalies lentelėje.

7.9. Priemonės sprendinių stebėsenai atlikti

Atlikus Lazdijų rajono savivaldybės Bendrojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendinių poveikio vertinimą, nustatyta, kad sprendiniai turės ilgalaikį teigiamą poveikį rajono teritorijų vystymosi darnai, ekonominei, socialinei ir gamtinei aplinkai. Galimas neigiamas poveikis rajono gamtinei aplinkai yra nereikšmingas, trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų (sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų,

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų ir pan.) bei atliekant Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Stebėseną turi būti atliekama, vadovaujantis Savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo taisyklėmis (Žin., 2007, Nr.73-2917) ir kitais teisės aktais.